

PREPORUKE ZA DONOSIOCE ODLUKA

Opština Čičevac

Unapređenje prevencije i zaštite od požara na otvorenom

Projekat: „Ne pali vatru! – primena EU standarda u borbi protiv požara“

Centar modernih veština · EU Resurs centar za civilno društvo u Srbiji · Beogradska otvorena škola

O PROJEKTU

Ovaj dokument nastao je u okviru projekta „**Ne pali vatru! – primena EU standarda u borbi protiv požara**“, koji sprovodi Udruženje građana „**Centar modernih veština**“ (CMV). Projekat se realizuje u okviru Programa dodele donacija organizacijama civilnog društva za javno zagovaranje i učešće građana u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji, koji sprovodi **Beogradska otvorena škola (BOŠ)** u okviru EU Resurs centra za civilno društvo u Srbiji, uz finansijsku podršku **Evropske unije**. Projekat traje od 1. novembra 2025. do 30. avgusta 2026. godine.

Opšti cilj projekta jeste doprinos bezbednijim i otpornijim lokalnim zajednicama u oblasti prevencije i zaštite od požara, primenom standarda i praksi iz Evropske unije. Projekat se oslanja na dva specifična cilja: (1) uključivanje građana u prevenciju i zaštitu od požara kroz participativni pristup i saradnju sa relevantnim akterima i (2) unapređenje primene postojećih lokalnih javnih politika u ovoj oblasti u izabranim jedinicama lokalne samouprave.

Aktivnosti se sprovode u gradovima **Kraljevo, Pirot i Subotica** i u opštini **Čičevac**. Polazište je analiza lokalnih rizika, resursa i dobrih praksi iz EU, nakon čega slede obuka mladih i volontera, prikupljanje predloga građana za mere brzog reagovanja, kampanja informisanja i podizanja svesti, kao i pilotiranje izabranog rešenja u svakoj sredini. Nalazi i predlozi se kroz okrugle stolove i sastanke predstavljaju donosiocima odluka.

Preporuke u nastavku rezultat su tog procesa – spajaju nalaze analize, iskustva lokalnih aktera (štabovi za vanredne situacije, dobrovoljna vatrogasna društva, škole, mediji) i predloge samih građana. Cilj im je da budu konkretne, primenljive i prilagođene stvarnim izazovima opštine Čičevac, te da posluže kao putokaz za unapređenje prevencije i zaštite od požara na lokalnom nivou.

Preporuke — Opština Čičevac

Preporuke su grupisane po tematskim oblastima. Redosled ne odražava prioritet — prioriteti se utvrđuju u dijalogu sa lokalnim štabom za vanredne situacije i građanima.

JAČANJE LOKALNIH KAPACITETA

1. Obnavljanje rada Dobrovoljnog vatrogasnog društva

Obnoviti i osnažiti rad DVD-a kao ključnog lokalnog kapaciteta za prevenciju i prvu reakciju na požare, kroz obuku članova, opremanje i redovne aktivnosti. U opštini u kojoj je broj požara visok u odnosu na veličinu, lokalni dobrovoljci često prvi stižu na teren. Aktivno DVD je i prirodni partner u edukaciji građana i u radu sa poljoprivrednicima.

Predložene mere su u nadležnosti jedinice lokalne samouprave

INFRASTRUKTURA

2. Razvoj vodne infrastrukture za gašenje

U saradnji sa upravljačem šumskog područja, definisati lokacije i izraditi plan izgradnje nedostajuće infrastrukture (akumulacije, rezervoari, hidrantske mreže i sl), koja bi obezbedila brže snabedvanje vodom u situacijama požara. Prioritet u izgradnji treba dati objektima koji pokrivaju područja sa najvećim rizikom od požara. Dostupnost vode na pravim mestima skraćuje vreme reakcije i smanjuje štetu. Infrastrukturu planirati prema lokacijama na kojima požari najčešće izbijaju.

Predložene mere su u nadležnosti jedinice lokalne samouprave i upravljača šumskim područjem

SARADNJA I KOORDINACIJA

3. Saradnja sa JP „Srbijašume“

Unaprediti saradnju sa JP „Srbijašume“ oko održavanja proseka i protivpožarnih puteva, koji su ključni za zaustavljanje širenja požara i za pristup vatrogasnih ekipa šumskim površinama. Redovno održavanje trasa i proseka smanjuje rizik i olakšava pristup terenu. Zajedničko planiranje održavanja pre sezone visokog rizika daje najbolje rezultate. Saradnju je korisno utvrditi kroz zajednički godišnji plan rada.

Predložene mere su u nadležnosti upravljača šumskim područjem

EDUKACIJA I RAD SA POLJOPRIVREDNICIMA

4. Kontinuirani rad sa poljoprivrednicima

Obezbediti namenska sredstva i sprovesti ciljne i kontinuirane informativne kampanje o upravljanju biljnim ostacima, servisiranju mašina i upravljanju otpadom. Kampanje treba sprovesti u periodima najvećeg rizika (mart–april, jun–jul i septembar–oktobar), usmeriti ih na građane i poljoprivredne proizvođače. One treba da objasne zakonsku zabranu spaljivanja biljnih ostataka i otpada, kao i bezbedne alternative, jer je upravo nepažnja pri ovim praksama najčešći uzrok požara na otvorenom. Kontinuitet kroz sve sezone obezbeđuje da poruke stignu do građana tačno onda kada je rizik najveći.

Predložene mere su u nadležnosti jedinice lokalne samouprave

Prateća preporuka na nacionalnom nivou — Ministarstvo pravde

Raspisati poseban javni konkurs za dodelu sredstava prikupljenih po osnovu odlaganja krivičnog gonjenja (oportuniteta), namenjen unapređenju dobrovoljnog vatrogastva i nabavci nedostajuće opreme. Ovaj mehanizam može direktno da finansira deo opreme i kapaciteta navedenih u preporukama za opštinu Čičevac.